

2016-01-19 01:01 CET

Barnarbete ligger bakom tillverkningen av batterier till smartphones och elbilar

Välkända märken som Apple, Samsung och Sony gör inte några grundläggande kontroller för att säkerställa att kobolt som bryts av barn inte återfinns i deras produkter. Det konstaterar Amnesty International och Afreewatch (Africa Resources Watch) i en ny rapport.

Rapporten [“This is what we die for: Human rights abuses in the Democratic Republic of the Congo power the global trade in cobalt”](#), spårar försäljningen av kobolt, som används i litium-jon batterier, från gruvor där vuxna och barn, en del så unga som sju år, arbetar under farliga och skadliga förhållanden.

- Kontrasten är stor mellan försäljningen och marknadsföringen av toppmoderna teknikprylar - och barnen som bär tunga säckar av stenar, och gruvarbetarna i smala gruvschakt som riskerar permanenta lungskador, säger Mark Dummett, utredare vid Amnesty International.

- Miljoner människor drar nytta av ny teknik men frågar sällan hur produkterna tillverkas. Det är hög tid för företagen bakom de kända varumärken att ta sitt ansvar för hur utvinningen av det råmaterial som används i deras produkter går till.

Rapporten dokumenterar hur handlare köper kobolt från områden där barnarbete är utbrett och säljer det vidare till Congo Dongfang Mining (CDM), ett helägt dotterbolag till kinesiska mineraljätten Zhejiang Huayou Cobalt Ltd (Huayou Cobalt).

Amnesty Internationals utredning använder dokumentation från investerare för att visa hur Huayou Cobalt och dotterbolaget CDM bearbetar kobolten innan de säljer det vidare till tre tillverkare av batterikomponenter i Kina och Sydkorea. Dessa bolag säljer i sin tur till batteritillverkare som hävdar att de levererar till teknikföretag som Apple, Microsoft, Samsung, Sony, samt biltillverkare som Daimler och Volkswagen.

Amnesty International har kontaktat 16 multinationella företag med välkända varumärken som listades som kunder till de här batteritillverkarna. Av dem var det ett företag erkände affärsrelationen medan fyra varken kunde bekräfta eller dementera om de köpte kobolt från Demokratiska republiken Kongo eller Huayou Cobalt. Sex företag svarade att de skulle utreda Amnestys påstående. Fem nekar att de köper kobolt via Huayou Cobalt, trots att Huayou listar dem som kunder, och två av dessa företag nekar att de över huvudtaget köper kobolt som kommer från Demokratiska republiken Kongo.

Inget av företagen kunde ge tillräckligt med detaljerad information för att det skulle vara möjligt att oberoende kunna verifiera varifrån kobolten i deras produkter kom ifrån.

- Det är en paradox i den digitala tidsåldern att vissa av världens rikaste och mest innovativa företag marknadsför sofistikerade apparater utan att behöva visa var råmaterialet till komponenterna kommer ifrån, säger Emmanuel Umpula, Afrewatchs generalsekreterare.

- Missförhållandena i gruvorna förblir okända eftersom konsumenter på dagens globala marknad inte har en aning om hur villkoren ser ut i gruvorna och fabrikerna. Vi konstaterar att handlare köper kobolt utan att fråga var och hur den har utvunnits.

Dödliga gruvor och barnarbete

Demokratiska republiken Kongo producerar minst hälften av världens kobolt. En av de största företagen i landet när det gäller mineralbearbetning är CDM, dotterbolag till Huayou Cobalt. Huayou Cobalt skaffar mer än 40 procent av sin kobolt från Demokratiska republiken Kongo.

Gruvarbetarna som arbetar i områden där CDM köper kobolt riskerar att få långvariga skador på hälsan och löper en stor risk att råka ut för dödliga olyckor. Minst 80 gruvarbetare dog i södra DRK mellan september 2014 och december 2015. Mörketalet är stort eftersom många olyckor aldrig rapporteras och kropparna ligger kvar i rasmassorna.

Amnestys utredare konstaterar att den stora majoriteten av arbetarna tillbringar långa arbetsdagar i gruvorna utan att ha tillgång till grundläggande skyddsutrustning som handskar, arbetskläder och ansiktsmasker för att skydda mot lungsjukdomar och hudåkommor.

Barn berättade för Amnesty att de arbetade upp till 12 timmar om dagen i gruvorna för mellan en till två dollar om dagen. UNICEF beräknade 2014 att ungefär 40 000 barn arbetar i gruvor i södra DRK, många av dem där kobolt utvinns.

Paul, ett 14-årig föräldrarlost barn, började arbeta i gruvorna när han var 12 år. Han berättade att de långa timmarna under jorden gjorde honom ständigt sjuk.

“Jag kunde tillbringa 24 timmar nere i tunnlarna. Jag kom ena morgonen och gick morgonen efter... Jag utträttade mina behov i tunnlarna... Min fostermamma ville skicka mig till skolan men min fosterpappa var emot det, han utnyttjade mig genom att skicka mig till arbetet i gruvorna.”

- Farorna kring hälsa och säkerhet gör gruvarbete till en av de värsta formerna av barnarbete. Företag som redovisar globala vinster på 125 miljarder USD är inte trovärdiga när de påstår att de inte kan kontrollera varifrån huvudmineralerna till deras produkter kommer ifrån, säger Mark Dummett.

- Att bryta råmaterialet som driver elbilar eller smartphones borde vara en källa till välstånd för gruvarbetarna i Demokratiska republiken Kongo. Verkligheten är att det är ett slitsamt liv i misär för nästan inga pengar alls. Företag bakom stora varumärken har makten att ändra på det.

Att följa leverantörsleden - företagens ANSVAR

Amnestys och Afrewatchs utredare pratade med 87 koboltgruvarbetare, 17 av dem var barn, från fem plaster i södra DRK under april och maj 2015. De intervjuade även 18 kobolthandlare och följde arbetares och handlares fordon när de transporterade kobolt från gruvorna till marknader där stora företag köper kobolten. Det största företaget är Huayou Cobalt's kongolesiska dotterbolag CDM.

Huayou Cobalt levererar kobolt till tre tillverkare av litium-jon batterier Ningbo Shanshan och Tianjin Bamo från Kina och L&F Materials från Sydkorea. 2013 köpte dessa tre tillverkare kobolt till ett värde av mer än 90 miljoner USD från Huayou Cobalt.

Amnesty tog sedan kontakt med de 16 multinationella företag med välkända varumärken som har listats som direkta eller indirekta kunder till de här tre tillverkarna av batterikomponenter. Ingen av dem angav att de hade haft kontakt med Huayou Cobalt eller spårat varifrån kobolten i deras produkter kom ifrån innan de blev kontaktade av Amnesty.

Det finns idag ingen reglering av den globala marknaden för kobolt. Kobolt innefattas inte av det befintliga regelverket kring "konfliktmineraler" i USA; som täcker guld, tantal, tenn och tungsten/volfram som utvinns i DRK.

- Många av dessa multinationella företag säger att de har nolltolerans mot barnarbete. Men det blir bara tomma ord när företagen inte undersöker sina leverantörer. Deras påståenden är helt enkelt inte trovärdiga, säger Mark Dummett.

- Utan lagar som kräver att företag kontrollerar och offentliggör information om var mineralerna kommer ifrån, och vilka leverantörer de anlitar, kommer företag att kunna fortsätta att tjäna på kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Regeringar måste sätta stopp för den bristande transparens som råder och som möjliggör att stora företag kan tjäna pengar på andras misär.

Amnesty International och Afreewatch uppmanar multinationella företag som använder litium-jon batterier i sina produkter att genomföra en mänskliga rättigheters "due diligence" - det vill säga att undersöka om kobolten utvinns under farliga förhållanden eller med hjälp av barnarbete, och att vara mer transparenta angående vilka leverantörer de använder.

Amnesty och Afreewatch uppmanar även Kina att avkräva kinesiska utvinningsföretag med verksamhet utomlands att undersöka sina leverantörsled och att ta itu med de kränkningar av mänskliga rättigheter som förekommer i verksamheten. Enligt organisationerna bör Huayou Cobalt bekräfta vilka som är inblandade i gruvdriften och i handeln med deras kobolt (och var det sker) samt säkerställa att de inte köper kobolt som utvinns av barn eller som utvinns under farliga förhållanden.

- Företag får inte bara avbryta sina affärsrelationer med sina leverantörer eller sluta handla kobolt från DRK om de upptäcker att det finns risk för kränkningar mot de mänskliga rättigheterna i leverantörsleden. De måste vidta åtgärder för att gottgöra den skada som åsamkats människor var rättigheter har kränkts, säger Mark Dummett.

Läs rapporten här.

En komplett lista av företagen som ingår i utredningen och deras svar finns i bilagan till rapporten.

De 16 multinationella företag med välkända varumärken är Ahong, Apple, BYD, Daimler, Dell, HP, Huawei, Inventec, Lenovo, LG, Microsoft, Samsung, Sony, Vodafone, Volkswagen and ZTE. Deras svar finns i bilagan till rapporten.

Amnesty International har avslöjat, dokumenterat och protesterat mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna sedan 1961. Våra brev tänder ljus av hopp för de orättvist fängslade. Våra påtryckningar och protester sätter press på skyldiga makthavare. Och det ger resultat.